

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Lii Laanemets
Vallasekretär

Teie: 23.02.2024 nr 21.2-3.3/722

Meie: 25.03.2024 nr 2.1-5/24/511-3

Türi Vallavalitsus
Hariduse tn 3
72213 TÜRI

E-post: vallavalitsus@tyri.ee

Vastus nõudekirjale

Andmekaitse Inspeksioonis on 26.02.2024 registreeritud Teie pöördumine, milles palute inspeksiooni seisukohta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seadusega (ÜVVKS) sätestatud juurdepääsupiiranguga teabe menetlemiseks.

Oma pöördumises märgite, et ÜVVKS §-st 13 tulenevalt peab olema kohalikul omavalitsusel ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kava. ÜVVKS § 14 sätestab nõuded, mida ÜVK kava peab vähemalt sisaldama. ÜVVKS § 14 lg 1 p 9 sätestab, et ÜVK peab sisaldama dimensioonitud vee- ja kanalisatsioonirajatiste põhiskeemi, sealhulgas sademevee äravoolurajatiste põhiskeemi, mis sisaldab vähemalt veeallikate ja veehaarete ning pumba- ja puhastusrajatiste asukohti; sanitaarkaitsealade ning rõhutsoonide ulatust ja kirjeldust; ühisveevärgil asuvaid tulekustutusvee saamise lahendusi ja veevõtukohti ning kanalisatsioonisüsteemide kirjeldust; ülevoolu-, pumba- ja puhastusrajatiste ning purgimissõlmede ja väljalaskude asukohti ja kujasid.

ÜVVKS § 15 lg 7 sätestab, et eelnimetatud seaduse § 14 lõike 1 punktides 4 ja 9 nimetatud teabe alusel koostatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava koosseisus olevad skeemid on piiratud juurdepääsuga teave avaliku teabe seaduse § 35 lõike 1 punkti 18¹ tähenduses. Nimetatud skeemidele kehtib juurdepääsupiirang 50 aastat alates skeemide koostamisest.

Leiate, et kõik ÜVK kavale lisatud n.ö skeemid ei pruugi olla ÜVK rajatiste asukohtade joonised, vaid võivad (isegi peavad) sisaldama ka sõnalist osa ehk lahendusi ja kirjeldust (vt sõnastust „skeem sisaldab vähemalt“). Teisisõnu ei saa ÜVVKS § 15 lõike 7 sõnastuses toodud mõistet „skeem“ tõlgendada kui ainult joonist, vaid skeem võib olla ka ÜVVKS § 14 lõike 1 punktides 4 ja 9 märgitud asjaolude kirjeldus või lahendus.

Nõustun Teiega selles, et seaduse sõnastus ei ole võib-olla üheselt selge. Siiski ÜVVKS § 14 lg-s 9 toodud loetelu on eraldatud semikooloniga, millest inspeksioon saab aru selliselt, et piirang kohaldub ainult skeemidele/joonistele, mitte kirjeldustele. Seda toetab ka seaduse seletuskiri, mille kohaselt ei kuulu turvalisuse kaalutlustel avalikustamisele ÜVVK süsteemide

asukoha ja nende asendiskeemide ning dimensioonitud vee- ja kanalisatsioonirajatiste põhiskeemidega seotud kaardid. Ehk siis piirang kohaldub ikkagi ainult skeemidele/kaartidele.

Küsite, kes on juhul kui ÜVK kava eelnõu, sh ÜVK kavale lisatavad skeemid, koostab lepingu alusel eraõiguslik juriidiline isik või FIE, piirangut kehtestama kohustatud teabevaldaja?

Kui kõnealused skeemid koostab lepingu alusel eraõiguslik juriidiline isik või FIE, siis on oluline selgeks teha, kas selle lepinguga antakse üle ka avalik ülesanne, mille eest lõppkokkuvõttes vastutab omavalitsus. Kui lepinguga antakse üle ka avalik ülesanne, siis muutub eraõiguslik juriidiline isik või FIE vastava teabe osas teabevaldajaks ning on kohustatud ka avalikule teabele vajadusel piirangu kehtestama. Kui aga tellitakse kava koostamine nn teenusena, siis peab omavalitsus kui teabevaldaja teabe saamisel kehtestama piirangu ise. Kuna inspeksioonile ei ole teada, millise lepinguga on tegemist ning kas eraõiguslik isik täidab ka avalikke ülesandeid, siis nii vähese informatsiooni põhjal ei ole meil võimalik konkreetsemalt vastata.

Küsite, kas on õige väide, et ÜVK kava juurde kuuluvatele skeemidele kehtestatud juurdepääsupiirang hakkab kehtima dokumendi ehk skeemi tegelikust valmimisest (koostamisest), mitte ÜVK kava eelnõu kohalikule omavalitsusele üleandmisest ehk asjaomase teabe AvTS mõistes teabevaldajale üleandmisest ega ka ÜVK kava volikogu määrusega kinnitamisest? Märkite, et see asjaolu on oluline ÜVK kava edasises menetluses ehk eelnõu avalikustamisel ning avalike arutelude korraldamisel.

Kui teabele on juurdepääsupiirangu kehtestanud teine teabevaldaja, siis tuleb teabevaldajal, kes sellise teabe sai ka piirangutest kinni pidada. Kui skeemide koostaja ei ole teabevaldaja ja annab skeemid üle omavalitsusele, siis tuleb omavalitsusel kehtestada neile piirang dokumendi saamisest alates. Nimelt sätestab AvTS § 40 lg 1, et asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabele kehtestatakse juurdepääsupiirang alates dokumendi koostamisest või saamisest vajaduse möödumiseni. Siin ei tohi tekkida olukorda, kus enne dokumendi lõplikku valmimist (allkirjastamist/vastu võtmist) on dokument avalikult kõigile kättesaadav. Sellisel juhul kaotaks piirang oma mõtte.

Lisaks selgitan, et KOKS § 37² lg 6 kohaselt avalikustab valla- või linnavalitsus arengukava ja eelarvestrateegia eelnõu valla või linna veebilehel vähemalt kaheks nädalaks. Selles osas annab ÜVVKS- seletuskiri järgmise selgituse, mille kohaselt toimub ÜVK arengukavade avalike arutelude korraldamine, huvitatud isikute kaasamine ja avalikustamine vastavalt KOKSi §- le 37², arvestades ÜVVKS-i § 15 lõikes 7 toodud erisustega, mille kohaselt ei kuulu avalikustamisele ÜVVK süsteemide asukoha ja nende asendiskeemide ning dimensioonitud vee- ja kanalisatsioonirajatiste põhiskeemidega seotud kaardid. Ehk siis neid arengukava avalikustamisel asutuse veebilehel ei avalikustata.

Küsite, kuidas AKI hinnangul ÜVVKS-st tuleneva ülesande täitmisel tagada teabevaldajale kehtestatud nõue, et avalikustatav teave on nõuetekohaselt avalikustatud ning piiranguga teave nõuetekohaselt kaitstud? Lisate, et RTS § 12 lõike 2 kohaselt tehakse kohaliku omavalitsuse veebilehel, sh dokumendiregistris registreeritud ning avalikustatud õigusaktid kättesaadavaks läbi Riigi Teataja veebilinki ehk siis just nii nagu teave on Riigi Teatajas avalikustatud.

Ametlikud, kõigile kättesaadavad õigusaktid ja muud dokumendid, mille avaldamine on ette nähtud seaduse kohaselt Riigi Teatajas, saavad õigusliku jõu ja ametlikkuse vaid Riigi Teatajas avaldamisega. Vältimaks erinevate õigusakti tekstide dubleerivat avaldamist riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse üksuste veebilehtedel, on RTS § 12 lõikes 2 sätestatud kohustus lisada avaldamise asemel veebilehtedele lingid elektroonilises Riigi Teatajas avaldatud tekstidele. Samas sätestab RTS § 4 lg 1 p 2, et Riigi Teatajas ei avalikustata riigisaladust ja

juurdepääsupiirangut sisalduvat akti.

Nagu juba eelpool selgitasime, siis kehtib piirang ainult skeemidele ja joonistele. Seega määrus ise piiranguga teavet ei sisalda ning see tuleb avalikustada Riigi Teatajas. Kuna Riigi Teataja seadus ei kohusta õigusaktide lisasid Riigi Teatajas avalikustama, siis on määruses/määrusele võimalik lisada link, mille kaudu on määruse lisad kätte saadavad. Kui mingi lisa on piiranguga, siis tuleb piiranguga lisa osas märkida, mille alusel on konkreetsele lisale piirang kehtestatud.

Palute ka AKI arvamust ÜVK kavade avaldamise praegusele halduspraktikale. Märkite, et ettevõtja, kellelt Türi vald on ÜVK kava eelnõu koostamise tellinud, väidab, et Kliimaministeeriumi selgituste kohaselt avalikustatakse Riigi Teatajas ainult määrus koos ÜVK kavaga (või siis ka ilma selleta) ning ÜVK-le lisatud skeemid avalikustatakse kohaliku omavalitsuse veebilehel. Samuti olevat igalühel õigus ametiasutuses koha peal skeemidega tutvuda.

Kes ja millal sellise seisukoha Kliimaministeeriumist on andnud, ei ole inspeksioonile teada. Andmekaitse Inspeksioon eeltooduga üheselt ei nõustu. Teavet/dokumenti, millele on kehtestatud juurdepääsupiirang, ei tohi avalikustada asutuse veebilehel, mille kaudu on teabele juurdepääs piiramatule isikute ringile. Sellisel juhul kaotaks piirangu kehtestamine oma mõtte. Et piiranguga skeeme ei tohi asutuse veebilehel avalikustada ka arengukavade avalikustamisel, seda toetab ka eelpool välja toodud seaduse seletuskiri, mille kohaselt tuleb arengukava avalikustamisele lähtuda ÜVVKS § 17 lg 7 toodud erisusest, mille kohaselt arengukava avalikustamisel asutuse veebilehel ei avalikustata ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arenduskava koosseisus olevaid skeeme.

Mis aga puudutab nende skeemidega kui piiranguga teabega kohapeal tutvumist, siis seadus seda ette ei näe. Küll aga AvTS § 38 lg-st 4 tulenevalt võib asutuse juht otsustada asutusevälisele isikule juurdepääsu võimaldamise asutusesiseseks tunnistatud teabele, kui see ei kahjusta riigi või omavalitsusüksuse huve. Seda tuleb aga igakord eraldi hinnata.

Loodan, et saime oma selgitustega Teile abiks olla. Täiendavate küsimuste korral oleme meeleldi nõus neile vastama.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson

jurist

peadirektori volitusel